

o objednávce musí pocházeti přímo od kupitele. Re k u r s n í s o u d zamítl námitku místní nepříslušnosti. D ů v o d y: Jest nesporno, že žalovaný objednal zboží u žalobce agentem Zikmundem G-em. Objednávka tato jest prokázána objednávacím lístkem Zikmunda G-a ze dne 5. ledna 1922 příl. K. Jest nesporno, že žalobce jest protokolovaným obchodníkem, a že i žalovaný jest obchodníkem. Přípisem poštovního úřadu ve Vídni jest prokázáno, že zboží došlo žalovaného, a že týž zboží převzal. Jelikož od objednávky ještě neuplynuly 2 roky, jest soud dle Šu 87 a) j. n. příslušným.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Soud rekursní správně uvedl a náležitě odůvodnil, že jsou zde všechny podmínky Šu 87 a) j. n., jak obsažen jest v novele o úlevách soudům ze dne 1. června 1914, čís. 118 ř. zák. Stěžovatel mylně se domnívá, že procesní příloha K není průkazem o objednávce zboží proto, poněvadž není od něho, nýbrž od žalobcova agenta Zikmunda G-a. Tato okolnost jest nerozhodna, neboť § 87 a) žádá pouze listinný průkaz o objednávce, jež je základem zažalované pohledávky, a ani ze znění tohoto zákonného ustanovení, ani z úmyslu zákonodárcova (§ 6 obč. zák.) neplyne, že by jen listina, vydaná kupitelem, mohla býti takovým průkazem. V Šu 87 a) j. n. je zcela všeobecně řeč o listinném průkazu objednávky a ve vysvětlivkách, vydaných ministerstvem spravedlnosti k novele o úlevách soudům, uvedeno jest, že dokáže-li prodatel, že kupitel objednal zboží a skutečně je převzal, ale tržové ceny neplatí, sluší na prospěch žalobcův obrátiti procesní pravidlo, dle něhož žalobce musí žalobu podati u soudu bydliště žalovaného; dále je tam uvedeno, že pro listiny, jichž třeba jest k odůvodnění sudiště, není předepsána žádná formálnost. Zajisté tedy nemusí listinným průkazem o objednávce podle Šu 87 a) j. n. býti vždy jen písemná objednávka kupitelova, nýbrž stačí také, jak stalo se v tomto případě, písemné potvrzení objednacím lístkem žalobcova agenta, který uzavřel s žalovaným tržovou smlouvu. Že procesní příloha K není, jak stěžovatel v dovolacím rekursu uvádí, jen zprávou o domněle přijaté objednávce, vysvítá ze skutkového zjištění soudů nižších, že žalovaný tuto objednávku skutečně učinil.

Čís. 2473.

Pachtýř, jenž ustoupil novému vlastníku pachtovaného pozemku (§ 1120 obč. zák.), může žádati na propachtovateli plné dostiučinění nejen za dobu do rozsudku první stolice, nýbrž i za napotomní zbývající dobu pachtovní. Při tom nelze se spokojiti s průměrným pachtovním výnosem z let minulých, nýbrž dlužno dbáti zvláštních poměrů statku a pachtýřova hospodaření.

(Rozh. ze dne 10. dubna 1923, R I 304/23.)

Žalobkyně uzavřela se žalovaným pachtovní smlouvu na dobu od 15. března 1915 do 15. března 1927. Ježto žalovaný propachtované ne-

movitosti prodal a žalobkyně byla nucena od 1. listopadu 1919 pachtu zanechat, domáhala se na propachtovateli náhrady čistého výnosu propachtovaných nemovitostí za dobu od 1. listopadu 1919 do 15. března 1927, jež vypočetla na 517.000 Kč. Procesní soud prvního stolu přiznal žalobkyni 106.000 Kč. Odvolací soud k odvolání obou stran zrušil rozsudek soudu prvního stolu a uložil mu, by, vyčkaje pravomoci, spor znovu projednal a rozhodl. Důvody: Žalobkyně domáhá se na žalovaném ve smyslu §u 1120 obč. zák. náhrady škody, která jí vzešla po případě vzejde nedodržením pachtovní smlouvy uzavřené na dobu od 15. března 1915 do 15. března 1927, a to za čas od 1. listopadu 1919 do 15. března 1927. Strana žalovaná namítala kromě jiného předčasnost žaloby, pokud jde o náhradu za léta 1922 a následující, odůvodňujíc to tím, že dnes nelze říci, jaký bude výtěžek za léta budoucí. První soud se touto námitkou v rozsudku nezabýval, ale z toho, že žalující straně přiznal náhradu za celou dobu od 1. listopadu 1919 do 15. března 1927, nutno souditi, že nepovažoval tuto námitku za důvodnou. Po té stránce však neposoudil věc správně. Podle §u 1120 obč. zák. ve spojení s §em 1323 obč. zák. má žalobkyně proti žalovanému nárok na náhradu utrpěné škody a ušlého výdělku a může se tedy žalobou domáhati s úspěchem vždy pouze náhrady té škody, o které dokáže, že jí nejpozději do vydání rozsudku (§ 406 c. ř. s.) vzešla, po případě toho zisku, který jí do této doby ušel. Že by žalobkyně mohla se současně domáhati náhrady škody, kterou teprve v budoucnosti utrpí, pokud se týče zisku, o který v budoucnosti přijde, pro to není v zákoně opory. Ustanovení §u 1325 obč. zák. je povahy výjimečné a nelze ho na tento případ užiti; naproti tomu má názor tuto hájený oporu v ustanovení §u 1120, § 1323 a 1489 obč. zák. Správnosti tohoto názoru svědčí ostatně také úvaha, že v době vydání rozsudku nelze posouditi, zda žalobkyně v letech budoucích, tím, že jí bylo znemožněno na statku, od žalovaného spachtovaném, hospodařiti, vůbec nějakou újmu utrpí. Neníť vyloučeno, že se osobní poměry žalující strany nebo poměry hospodářské změní tak, že by žalobkyně na najatém statku hospodařiti ani nemohla nebo že by nebylo možno, by při hospodaření na statku nějakého čistého výtěžku docílila. To platí tím více v dobách tak nejistých, v jakých žijeme, kdy poměry hospodářské jsou podrobeny stálým, někdy až překotným změnám. Z toho vyplývá, že žalobkyni bude možno přiznati plné dostiučinění ve smyslu zákona pouze za onu dobu po případě za ona hospodářská období, která vydání rozsudku předcházejí. Při správnosti tohoto stanoviska nedalo by se věcně ani zákonem odůvodniti, by výše náhrady škody a ušlého zisku byla stanovena podle nějakého třeba víceletého průměru čistého výtěžku z let minulých, nýbrž bude úkolem znalce, by zjistili a vypočetli plné dostiučinění ve smyslu zákona podle skutečných poměrů hospodářských, jaké tu byly v těch letech, za které bude pro tentokrát lze náhradu škody přiznati, tudíž pravděpodobně v letech 1920, 1921 a 1922. Podle záměru zákona (§ 1323 obč. zák.) má se straně žalující dostati plné náhrady toho, oč nesplněním smlouvy přišla a byla na svém majetku poškozena. Pro stanovení skutečné škody a ušlého zisku v tomto smyslu nynější posudek znalecký nestačí a proto je nutno, by znalci jej doplnili ve smyslu právě naznačeném přihlížeje

ku zvláštním poměrům statku, o který jde, a ke způsobu hospodaření strany žalující. Pokud strana žalující vytýká, že soud nepřipustil důkazu zápisky a jejím výsledkem o tom, kolik ztratila zrušením pachtovní smlouvy v tom směru, že byla připravena o bydlení na pachtovaném statku, které musila v městě draze platiti a že byla dále připravena o výživu, kterou by ze statku bez újmy jeho výnosu byla měla a kterou rovněž musila v městě draze platiti, jde tu o novoty, k nimž soud odvolací by nemohl přihlížeti. Po zrušení rozsudku nebude ovšem závady, by strana žalující před soudem první stolice svůj přednes po stránce skutkové a důkazní doplnila (§ 179 c. ř. s.).

N e j v y š š í s o u d k rekursu žalobkyně zrušil usnesení odvolacího soudu, pokud jím, vyhovujíc odvolání žalované strany, ohledně námitky předčasnosti žaloby, byl rozsudek prvního soudu zrušen, zamítl však stížnost žalovaného do téhož usnesení, pokud jím byl rozsudek prvního soudu k odvolání strany žalující zrušen a věc byla vrácena soudu první stolice, k novému projednání a rozhodnutí.

D ů v o d y:

Nelze souhlasiti s názorem odvolacího soudu, že žalobkyni lze k její žalobě přiznati úplné zadostučinění pouze za dobu, vydání rozsudku předcházející, nikoli však za další budoucí pachtovní období; neboť ani předpis Šu 1120 ani ustanovení Šu 1323 obč. zák. takovéhoho nároku nevylučují. Z předpisu Šu 1120 obč. zák. plyne, že pachtýř, jenž ustoupil novému vlastníku pachtovního předmětu, může žádati ihned úplné zadostučinění, zahrnující v sobě nejen utrpěnou škodu, nýbrž i ušlý zisk, a nárok tento vzniká tou dobou, kdy pachtýři byla řádnou výpovědí pachtovní smlouvy odňata možnost, vykonávat její obsah. Jde tu o jednotný nárok náhradní, při jehož výměře jest přihlížeti k celé zbývající době pachtovní. Správně praví odvolací soud, že dle Šu 1323 obč. zák. má se straně žalující dostati plné náhrady toho, oč přišla nesplněním smlouvy a byla na svém majetku poškozena, jelikož však, jak z povahy věci plyne, a obě strany samy ve svých stížnostech uznávají, nelze toto odškodnění nikdy přesně dokázati, ať již jde o nárok spadající do doby do vydání rozsudku, nebo do další doby až do skončení pachtu jdoucí, vždyť v napadeném usnesení se mluví také jen o pravděpodobné výši náhrady škody z a l é t a 1920 a ž 1922; — jest zřejmo jednak, že nelze při určení výše náhradního tohoto nároku obejít se bez použití Šu 273 c. ř. s., jednak že jest v zájmu obou stran, aby nebyla žalující strana (pachtýřka) nucena vystupovati po uplynutí každého roku pachtovního s novou žalobou a vypočítávati žalobní nárok podle skutečností, směrodatných v dotčeném roku. Ani ustanovení Šu 406 c. ř. s. není zde na závadu vzhledem k tomu, co bylo shora řečeno o vzniku žalobního nároku a jeho právní povaze. Dle toho bylo odůvodněnému rekursu strany žalující vyhověno. Pokud jde o rekurs žalované strany, sluší dáti odvolacímu soudu za pravdu, že dosavadní výsledky řízení důkazního — posudek znalecký — nestačí plně k tomu, by byl zjednán aspoň přibližně správný podklad pro zjištění výše nároku náhradního; nestačí pouhé průměrné měřítko z let minulých, nýbrž třeba přihlížeti

těž ku zvláštním poměrům statku a ku konkrétním poměrům hospodaření strany žalující. Teprve na takovémto podkladě bude lze spolehlivě posouditi výši nároku žalobního, a jest tedy zrušovací usnesení odvolacího soudu v tomto směru opodstatněno.

Čís. 2474.

Náhradový zákon ze dne 8. dubna 1920, čís. 329 sb. z. a n.

Není třeba doručiti výpověď kromě přihlášenému dědici též dědicům nepominutelným.

Jest nepominutelný dědic dědicem ve smyslu Šu 11 zák. zák.?

(Rozh. ze dne 10. dubna 1923, R I 309/23.)

Výpověď ze zabraného majetku, náležejícího do pozůstalosti Josefa Sch-a, byla doručena přihlásivšímu se dědici. R e k u r s n í s o u d nevyhověl stížnosti jeho a N e j v ý š š í s o u d usnesení potvrdil.

D ů v o d y:

Stěžovatel přehlíží, že pozůstalost zastupuje dle zákonných předpisů jen přihlásivší se dědic, že však zákon u t. zv. nepominutelných dědiců, kteří pozůstalost neobdrží in natura, dědické přihlášky nezná (§ 799 obč. zák., § 123, 126 nesp. pat.) a že tedy o zastupování pozůstalosti takovými dědici nemůže býti řeči. Stačilo tedy, že výpověď doručena byla za pozůstalost toliko stěžovateli jako přihlásivšímu se dědici, a nebylo třeba, doručiti ji dědicům nepominutelným. Ostatně i kdyby toho třeba bylo, nebylo by to důvodem k stížnosti proti výpovědi dané osobě hospodařící, nýbrž jen příčinou k žádosti, by doručení to se stalo, žádosti to, jejíž splnění bylo by možno se domáhati stížností pro odepírání povinného úkonu soudního dle Šu 78 zák. o soud. org., nikoli však stížností proti výpovědi, neboť tato přísluší dle Šu 20 náhr. zák. jen z toho důvodu, že v ý p o v ěď nešetří předpisů §§ 12—25 náhr. zák., nikoliv však z toho důvodu, že soud doručuje ji, nezachoval se dle předpisu, na př. tedy dle Šu 18 (2) zákona. Nepominutelní dědici, ač nezastupují pozůstalost, jsou dědickými účastníky, a tu ovšem, když se k věci blíže přihlédně, zejména, vezme-li se zřetel s jedné strany k předpisu Šu 786 obč. zák., dle něhož jest pozůstalost až do skutečného přidělení pokládati za majetek v příčině zisku a ztráty hlavnímu dědici a nepominutelnému dědici společný; s druhé pak k předpisu Šu 41 náhr. zák., jenž vzhledem k náhradě (přejímací ceně), kterou stanoví průměrem cen, docilovaných v letech 1913 až 1915, dokazuje vynikající zájem nepominutelného dědice na propuštění výměry dle Šu 11 zák. zák.; mohlo by býti otázkou nejvýš pochybnou, zda nemá i on právo, tento svůj právní zájem sám hájiti či má vydán býti na milost a nemilost hlavního dědice, a zdali tedy — kdyžť i on jest dědicem v skutku a v pravdě, an jest povolán k pozůstalosti v poměru k celku (§§ 765, 766 a 532 obč. zák.), což se týče právě jeho poměru k zůstaviteli, kdežto to, že stojí-li na tom hlavní dědic, přijmouti musí podíl